Leokadia i Edmund Krajewscy (Szczecin)

Odznaczeni medalem „Sprawiedliwy wśród Narodów Świata”
2 kwietnia 2013 r.

Ewa Grus urodziła się w 1913 r. i została oddana do adopcji. Jej nowi rodzice, Gustawa i Leon Segalowie z Rozwadowa, nazwali ją Lusią i bardzo pokochali. Po ukończeniu studiów, Ewa podjęła pracę w aptece ojca. W 1933 r. poślubiła znacznie starszego od siebie Moszego Trauensteina. Dwa lata później urodził się im syn, którego nazwali na cześć zmarłego wówczas Leona. Gdy w czasie II wojny światowej Niemcy zbombardowali Rozwadów, cała rodzina – wraz z Gustawą Segal – uciekła do Lwowa, gdzie Ewa zatrudniła się w aptece, a Moszemu udawało się zdobywać mleko i ziemniaki od zaprzyjaźnionego rolnika z Zimnej Wody. Życie we Lwowie okazało się trudne, dlatego rodzina postanowiła przenieść się do krewnych Gustawy w Rożyszczach. Lusia znów znalazła pracę w aptece. Pewnego dnia uratowała życie hodowcy świń o nazwisku Dobrowolski, zdobywając dla niego nitroglicerynę. Gdy w 1941 r. miasto zostało zbombardowane i założono w nim getto, Dobrowolski – już jako niemiecki oficer o nazwisku Forst – pojawił się w aptece i zapewnił udzielenie pomocy, przypominając, że zawdzięcza jej życie. Mosze Trauenstein należał do Judenratu, jednak wkrótce wszyscy jego członkowie zostali rozstrzelani. Ewa postanowiła, że nie da się zamknąć w getcie, tylko będzie dalej pracować w aptece, w piwnicy której ukryła matkę i syna. Pewnego dnia Forst ponownie ją odwiedził i oznajmił, że muszą opuścić Różyszcze. Dostarczył im dokumenty tożsamości i pieniądze, ale musieli sami zatroszczyć się o transport. We wszystkim pomogło jej rodzeństwo – Leokadia i Edmund Krajewscy, których znała jeszcze z czasów okupacji sowieckiej. Oni także postanowili zabezpieczyć prawdziwe dokumenty Ewy. Ponownie szukali szczęścia we Lwowie, i tym razem bez powodzenia. Udali się więc do Markowej, gdzie Ewa chciała odnaleźć ks. Mikołaja Ferenca, który niegdyś obiecał pomoc jej mężowi. Ferenc przyjął uciekinierów, na poddaszu plebanii spędzili siedem miesięcy. W tym czasie zmarła Gustawa Segal. W styczniu 1944 r. banderowcy zamordowali wszystkich mężczyzn w miejscowości, w tym ks. Ferenca. Ewa i Leon musieli szukać nowej kryjówki. Zatrzymywali się na krótko u kilku rodzin, wreszcie znaleźli schronienie w domu ks. Antoniego Kani w Hucie Nowej, w którym nie brakowało innych uciekinierów ze spalonych wsi.

Wkrótce Ewa postanowiła pojechać do Lwowa, by odzyskać swoje dokumenty. Gdy udało jej się odnaleźć Leokadię Krajewską, okazało się, że uratowała ona dokumenty Ewy z pożaru, chowając je pod swoim ubraniem. Wtedy też spotkała sowieckiego oficera, który – w zamian za uleczenie z choroby wenerycznej – obiecał zdobyć dla Ewy i Leona dokumenty, pozwalające na bezpieczne dotarcie do Rozwadowa. Tam przetrwali ostatnie tygodnie wojny.

W wiecznej pamięci leży tajemnica odkupienia
(Baal-Szem-Tow)

תעודת כבוד
Dyplom Honorowy

NINIEJSZYM ZAŚWIADCZA SIĘ, ŻE RADA D/S SPRAWIEDLIWYCH WŚRÓD NARODÓW ŚWIATA PRZY INSTYTUCIE PAMIĘCI NARODOWEJ YAD VASHEM PO ZAPOZNANIU SIĘ ZE ZŁOŻONĄ DOKUMENTACJĄ POSTANOWIŁA NA POSIEDZENIU W DNIU 2 · IV · 2013 r. ODZNACZYĆ **Leokadię Krajewską i jej brata Edmunda** MEDALEM SPRAWIEDLIWYCH WŚRÓD NARODÓW ŚWIATA, W DOWÓD UZNANIA, ŻE Z NARAŻENIEM WŁASNEGO ŻYCIA RATOWALI ŻYDÓW PRZEŚLADOWANYCH W LATACH OKUPACJI HITLEROWSKIEJ. IMIONA ICH UWIECZNIONE BĘDĄ NA HONOROWEJ TABLICY W PARKU SPRAWIEDLIWYCH WŚRÓD NARODÓW ŚWIATA NA WZGÓRZU PAMIĘCI W JEROZOLIMIE.

Jerozolima, Izrael, dnia
26 · V · 2013 r.

AVNER SHALEV
בשם רשות היכרון יד־ושם
W IMIENIU "YAD VASHEM"

JACOB TÜRKEL
בשם הועדה לציון חסידי אומות העולם
W IMIENIU RADY D/S SPRAWIEDLIWYCH

וזאת לתעודה שביעיבדה
ביום כב ניסן תשע"ג
החליטה הועדה לציון
חסידי אומות העולם
שליד רשות הזיכרון יד ושם
על יסוד עדויות
שהובאו לפניה, לתת כבוד
ויקר ל **לאוקדיה**
קראיבסקה
ואחיה אדמונד
על אשר בשנות השואה
באירופה שמו נפשם בכפם
להצלת יהודים נרדפים
מידי רודפיהם ולהעניק להם
את הגדליה לחסידי אומות
העולם.
שמם יונצח לעד על לוח-
כבוד בחורשת חסידי אומות
העולם ביד ושם.

ניתן היום בירושלים
יז סיון תשע"ג

יעקב טירקל

Dyplom Leokadii i Edmunda Krajewskich.